

ALL ABOARD
CHIRO VOOR IEDEREEN

INHOUD

Inleiding	3
Aan de slag in je Chirogroep	4
Stap 1: willen	4
Stap 2: kunnen	5
Stap 3: doen	7
Stap 4: evalueren	10
Chiro, een afspiegeling van je buurt?	12
Breek uit jezelf	12
Samen met partners	13
Hulp nodig?	16
Chirojeugd Vlaanderen	16
Waar vind je centen?	17
In je buurt	18
Links naar extern aanbod	19

INLEIDING

Amel is tien jaar oud, verhuisde vorig jaar met haar familie naar België, spreekt thuis Arabisch en kent geen enkel Chirospelletje. Milan is twaalf, heeft het syndroom van Down en kijkt elke week uit naar de Chironamiddag. Lars is zestien, heeft vaak woede-uitbarstingen en ligt daardoor moeilijk in de groep.

Soms moeten we als Chirogroep iets meer inspanningen doen om kinderen naar de Chiro te kunnen laten komen. En voor sommige kinderen en jongeren is het niet evident om de stap naar de Chiro te zetten. Toch willen ze erbij. Logisch toch? Bij de Chiro maak je vrienden voor 't leven, maak je elke week weer iets anders geks mee, doe je honderd-en-een verhalen op. Dat zalige Chirogevoel willen we iedereen graag laten beleven. Daarom stellen we onze deuren open en verwelkomen we iedereen die wil. We doen ons best om van de Chiro een thuis te maken voor al onze leden en hebben daarbij extra aandacht voor de newbies. Door een kleine babbel na een Chirozondag of door een bezoek aan huis leren we op welke manier het voor sommige kinderen niet evident is om naar de Chiro te komen.

Niet *iedereen* moet naar de Chiro komen. Sommige kinderen vinden de Chiro niet leuk, of hebben al een andere toffe hobby. We vinden het belangrijk dat iedereen die bij de Chiro *wil* een plaatsje vindt. Wel moeten alle kinderen en jongeren kunnen kennismaken met de Chiro. Door erover te horen op school, doordat jullie met de leiding op bezoek gaan bij hen thuis, doordat ze een keertje meedoen tijdens de Chironamiddag. Want onbekend is vaak onbemind. En onbekend willen we uitsluiten als reden waarom kinderen en jongeren niet naar de Chiro komen.

Natuurlijk sta je er als Chirogroep niet alleen voor. In deze brochure geven we je praktische tips over wat je kunt doen om iedereen bij je werking te betrekken en wie jullie daarbij kan helpen. In **het eerste deel** geven we je een kort en simpel stappenplan om met diversiteit in je Chirogroep om te gaan. In **deel twee** gaan we na hoe je actief aan de slag kan om je Chirogroep nog diverser en toegankelijker te maken. Tot slot geven we in **deel drie** een overzicht van de handvaten en hulpmiddelen die je ter beschikking hebt om aan diversiteit te werken.

AAN DE SLAG IN JE CHIROGROEP

Jij gaat elke week met goesting naar de Chiro. Je speelt, zet je grote mond op, maakt grappen en voelt je daar thuis. En je wil dat iedereen dat kan zeggen, toch? Dat iedereen die in je buurt woont, ook van de Chiro zijn of haar thuis kan maken. Daarvoor is het belangrijk dat je met je leidingsploeg nadenkt over hoe je van jouw groep een thuis kunt maken voor iedereen. Dat kan heftig zijn, want niet iedereen denkt daar hetzelfde over. Maar heftig gaat ook.

De samenleving verandert en zo ook de buurt van jullie Chirolokalen. Hoe ga je daarmee aan de slag? Kun je het met de huidige leidingsploeg aan om kinderen en jongeren met bepaalde noden op te vangen? En hoe ver willen jullie hierin gaan? De uitdaging zul je met je groep zelf moeten aangaan, maar hierbij vind je alvast enkele stappen die je kunt volgen om de theorie om te zetten in de praktijk.

STAP 1: WILLEN

Werken aan een diverse Chirogroep kan uitdagend zijn. En niet iedereen in je leidingsploeg zal op dezelfde golflengte zitten. Toch is het belangrijk om er als leidingsploeg samen voor te kiezen en ervoor te zorgen dat alle kinderen en jongeren zich thuis kunnen voelen in jouw Chirogroep. Alles begint bij een goed gesprek. Maak daarom het thema 'diversiteit en toegankelijkheid' bespreekbaar.

Trek op de volgende leidingskring een uurtje uit om met je leidingsploeg de denkoefening te maken. Formuleer samen een antwoord op de onderstaande vragen. Je kunt de vragen gerust aanvullen met zaken waarvan jij denkt dat ze goed bij je Chirogroep passen.

- + Wat is Chiro voor jou? Wat doet het met je? Brainstorm met de hele leidingsploeg.
- + Bereik je met je Chirogroep alle kinderen en jongeren uit je buurt? Zijn er wijken in de buurt waar veel kinderen en jongeren wonen die jullie niet bereiken? Wat zorgt ervoor dat ze niet naar jullie Chirogroep komen?
- + Als je naar je huidige Chirogroep kijkt, vind je dan dat ze divers is? Waarom wel? Waarom niet?

Hou in je achterhoofd dat in veel gevallen omgaan met de uitdagingen waarmee je als Chirogroep geconfronteerd wordt, geen keuze zal zijn. Net als de omgeving om je heen verandert ook je Chirogroep en wordt diversiteit niet langer een keuze maar een realiteit waarmee je als Chirogroep moet omgaan.

Bovendien brengt het voor je Chirogroep een aantal voordelen met zich mee. Beeld je eens in: een afdeling met zestien identieke kinderen. Als je 't ons vraagt; vrij saai. Iedereen is verschillend en dat is oké. Diversiteit maakt je Chirogroep boeiend en altijd anders. Het zorgt ervoor dat we creatief zijn. Diversiteit is een verrijking voor je Chirogroep. In een diverse Chirogroep nemen leden van jongs af aan een open houding aan en leren ze samenwerken ondanks de verschillen. Ook de leidingsploeg wordt er sterker van. *No-thing ever happens in your comfort zone.* Door iets te doen dat niet evident is, leren we bij, worden we flexibel en leren we oplossingsgericht denken.

STAP 2: KUNNEN

In de volgende stap denken jullie na over hoe je het kunt laten werken. Hoe kun je je Chirogroep zo laagdrempelig mogelijk maken? Wat is er praktisch mogelijk? Voor iedere uitdaging die je pad kruist, zul je samen moeten zoeken naar manieren om ermee om te gaan. Een aantal zaken zullen op het vlak van *kunnen* al goed zitten, maar waar kunnen jullie nog verbeteren? Zoek met je leidingsploeg antwoorden op de volgende vragen.

- + Mogelijks moet je een aantal dingen veranderen om kinderen en jongeren met bijzondere noden op te vangen. Wat kun je doen zodat niemand zich uitgesloten hoeft te voelen? Wie kan jullie daarbij helpen?
- + Welke extra inspanningen zijn jullie bereid te leveren zodat jullie kinderen en jongeren kunnen aanspreken die jullie nu nog niet bereiken? Welke inspanningen willen jullie *niet* doen?
- + Hoe zit het met de toegankelijkheid van de lokalen? Welke aanpassingen moeten jullie aan de lokalen of lokaalverdeling doen als iemand met beperkte mobiliteit wil deelnemen aan de werking?

Denk *outside of the box* als je deze oefening maakt. Kun je pictogrammen gebruiken tijdens je speluitleg zodat Inge met autisme toch kan volgen? Kun je je wervingsflyer vertalen in het Arabisch om de ouders van Marokkaanse jongeren in de buurt te bereiken? Kun je subsidies krijgen bij de gemeente om je lokaal aan te passen voor Laurens die in een rolstoel zit? Enzovoort. Het hoeft niet moeilijk te zijn om ervoor te zorgen dat iedereen zich welkom voelt. Dikwijls is er helemaal niet zo'n groot probleem. Het is bijvoorbeeld niet zo dat je met ouders met een migratieachtergrond de facto moeilijk kunt communiceren of dat je je hele kampprogramma moet aanpassen voor iemand die in een rolstoel zit. Met een beetje creativiteit kun je al heel wat drempels verlagen. Moet iedereen *iedere* zondag aanwezig zijn? Of kan Inge met autisme maandelijks komen in plaats van elke week? Overleg met ouders is de sleutel tot succes. Zij kennen hun kind meestal het beste en komen vaak zelf al met verschillende oplossingen voor de dag.

foto: dominique van kant

STAP 3: DOEN

Genoeg nagedacht. Tijd voor actie! Eerst en vooral: jullie staan er niet alleen voor. Oplossingen voor mogelijke uitdagingen vind je op allerlei plaatsen.

Leidingsploeg

Kijk eerst eens naar je leidingsploeg en de mensen die daarbij betrokken zijn. Wie heeft ervaring met bepaalde doelgroepen? Dat mag je heel breed zien: een leider die een studie in de menswetenschappen doet, een oud-leidster die in een voorziening voor mensen met een beperking werkt, de volwassen begeleiding die erg geïnteresseerd is in gender, iemand van de kookploeg die zich inzet voor maatschappelijk kwetsbare jongeren. Noem maar op. Zij kunnen je bijstaan en raad geven waar nodig. Doordat ze heel dicht bij je Chirogroep staan, kennen zij de werking van jullie groep goed. Zij kunnen inschatten wat de mogelijkheden zijn voor jullie Chirogroep.

Ouders

Je leden beslissen niet in hun eentje of ze naar de Chiro komen. In de meeste gevallen zullen hun ouders de uiteindelijke beslissing nemen. Bovendien kennen ouders hun kind het beste. Zij zijn dus een bron van onbetaalbare informatie. Zorg ervoor dat jullie regelmatig contact hebben met de ouders van het kind dat extra zorg nodig heeft. In de meeste gevallen appreciëren ze het erg als jullie met hen een gesprek aangaan over hun kind. Jullie vragen geven immers blijk van betrokkenheid.

Er zijn verschillende momenten waarop je met de ouders kunt praten.

- + Kom een beetje vroeger dan nodig naar de Chirolokalen zodat je een praatje kunt maken met de ouders die hun kind brengen.
- + Blijf na de Chironamiddag een beetje hangen aan de lokalen. Stap op ouders af en begin een gesprek.
- + Ga op huisbezoek om een diepgaander gesprek te hebben met de ouders en om te zien in welke omstandigheden hun kind opgroeit.

Ga je op (het eerste) huisbezoek?

- + Stel jezelf voor. Ouders vinden het fijn om te weten wie iedere zondag met hun kinderen speelt.
- + Leg uit wat Chiro is en hoe jullie werking eruitziet. Ouders die niet opgroeiden in België zijn vaak niet vertrouwd met het concept *jeugdbeweging*: je beleeft er spel om het spel, in de vrije tijd, en het is voor en door jongeren. Vertel de ouders hoe een typische zondagnamiddag eruitziet.
- + Leer de ouders van je leden kennen. Vraag naar wie ze zijn en wat ze belangrijk vin-

den. Pols expliciet naar hun verwachtingen ten opzichte van de leiding, van de leefregels en de specifieke aandachtspunten bij de situatie van hun kind. Spreek ook jullie verwachtingen ten aanzien van de ouders uit. Maak hierover samen afspraken.

- ✦ Durf informatie te vragen over hoe zij bepaalde situaties aanpakken. Misschien kun je die manier van aanpakken gewoon doortrekken in de Chiro.
- ✦ Hou er rekening mee dat een huisbezoek niet voor alle ouders evident is. Verwittig ouders van nieuwe leden vooraf dat je langskomt. Leg uit wat het doel van die huisbezoeken is, bv. om het contact tussen leiding, leden en ouders levendig te houden.
- ✦ Meer tips over huisbezoeken vind je in de brochure Ouderbezoeken. Je kunt die downloaden bij de brochures op de Chirowebsite.

Partners

Hulp van buitenaf is altijd welkom, zeker als ze van iemand komt die dicht bij het kind in kwestie staat dan jijzelf. Het concept *brugfiguur* spreekt voor zich: zo iemand slaat een brug tussen jullie als leiding en het kind. Een brugfiguur kent het kind en zijn of haar familie, en kan jou heel specifieke en concrete tips geven om naar bepaalde kinderen en hun ouders toe te stappen.

IN JE GEMEENTE: JEUGDDIENST, JEUGDRAAD, SCHOOL, OCMW

Denk maar aan een medewerker van het OCMW in jouw gemeente, een begeleidster uit de voorziening voor zorgbehoevende kinderen om de hoek of een leerkracht van een school waar veel kinderen met een migratieachtergrond zitten. Als die brugfiguur in de Chiro gelooft, zal de stap voor de kinderen en hun ouders makkelijker te zetten zijn. Die persoon kan de Chiro aan ouders en hun kinderen aanraden, ze kunnen meegaan op huisbezoek of helpen om subsidies te krijgen. Zoek een brugfiguur niet te ver. Dikwijls is het iemand die al dicht bij het kind staat: een leerkracht, de trainer van de voetbalclub, een bevriende tante, de nonkel van de bakker om de hoek – je kunt het zo gek niet bedenken.

Wanneer je naar iemand toe stapt om te vragen of die een brugfiguur wil zijn tussen jullie en bepaalde kinderen is het belangrijk dat jullie voldoende informatie meegeven en goede afspraken maken. Bepaalde mensen kennen de Chiro helemaal niet. Leg goed uit wat jullie doen en waar jullie voor staan. Vertel waarom jullie met brugfiguren willen werken en hoe jullie de samenwerking zien.

PARTNERORGANISATIES

Soms moet je verder kijken dan je directe netwerk in je buurt. Zo zijn er verspreid over heel Vlaanderen en Brussel veel expertiseorganisaties die je vast en zeker kunnen helpen.

Achteraan in deze brochure vind je een ruw overzicht met de contactgegevens van verschillende partnerorganisaties.

Een goed contact met je brugfiguur kan leiden tot een samenwerking met de organisatie waarin de brugfiguur werkt. Of je kunt ook rechtstreeks naar een organisatie toe stappen.

HET GEWEST

Je gewest staat klaar om te ondersteunen op maat van jouw Chirogroep. Zitten jullie met specifieke vragen of botsen jullie op problemen? Vraag hen raad. Het gewest kan samen met jullie nadenken over hoe jullie kunnen omgaan met bepaalde uitdagingen.

CHIROJEUGD VLAANDEREN

Vind je geen partners of oplossingen in je directe omgeving? Neem dan contact op met de diversiteitsmedewerker van de Chiro. Jouw vraag is misschien al weleens gesteld en misschien kan de diversiteitsmedewerker jullie in contact brengen met groepen die met een gelijkaardige uitdaging geconfronteerd werden. Je kunt de diversiteitsmedewerker telefonisch bereiken op het nationaal secretariaat van Chirojeugd Vlaanderen: 03-231 07 95. Of via diversiteit@chiro.be.

Foto: Jan van Bostnaert

STAP 4: EVALUEREN

Maak af en toe tijd om te evalueren hoe het allemaal verloopt. Zo kan iedereen zich goed blijven voelen in de groep. Wat verliep goed en wat kan beter? Bespreek het met de rest van de leidingsploeg, de ouders en het kind zelf. Uiteraard zullen jullie naargelang de situatie andere vragen moeten stellen.

- + Hoe gaat het met het kind of de jongere in kwestie? Voelt hij of zij zich al helemaal opgenomen in de afdeling? Hoe hebben de andere kinderen gereageerd?
- + Hoe ervaren jullie als leiding de eventuele veranderingen?
- + Pasten jullie je werking op een bepaalde manier aan? Zijn die aanpassingen gelukt? Wat heeft daartoe bijgedragen?
- + Was er een goede samenwerking? Kregen jullie hulp van buitenaf?
- + Hoe kunnen jullie hier in de toekomst nog mee verder?

Misschien liep niet alles zoals jullie gepland of verwacht hadden. Ook dan is het belangrijk om hierover in gesprek te gaan, zodat jullie kunnen bijsturen waar nodig.

- + Wat hadden jullie anders kunnen doen? Wat maakt dat het niet gelukt is?
- + Op welke manier verliep jullie communicatie? Hoe zouden jullie die kunnen verbeteren?
- + Hebben jullie de situatie of jezelf overschat? Hoe kun je de verwachtingen nog bijstellen?

Soms doe je heel wat inspanningen en levert dat toch niet het verwachte resultaat op. Probeer er dan voor te zorgen dat alle partijen zich kunnen vinden in de beslissing om iemand niet in de groep op te nemen. Communicatie is het codewoord.

Laat je hoofd niet hangen omdat het deze keer niet gelopen is hoe je het verwacht had. Zie het als een leerkans. Hoe cliché het ook klinkt: uit fouten kun je leren. Bovendien kun je een time-out inlassen en later de draad weer oppikken.

Om de evaluatie vlot te laten verlopen, kunnen jullie gebruik maken van een methodiek. Zelf geen inspiratie? Op de Chirowebsite vind je een aantal goede manieren om te evalueren: chiro.be/spelendatabank.

Tips van Chiro Beerzel

Luna zit bij de tippers. Ze heeft een mentale leeftijd die lager is dan die van haar leeftijdsgenoten. De andere tippers vinden het moeilijk om met haar om te gaan. Vreemde blikken gaan snel over naar vervelende opmerkingen en uiteindelijk pesten. Als leiding hebben we heel wat geprobeerd: een gesprek met Luna en de andere tippers, een bezoek aan de ouders van Luna, een spel om ieders kwaliteiten in de verf te zetten. Het heeft niet gebaat, Luna is gestopt met de Chiro. Toch hebben we een aantal dingen geleerd.

- + Communicatie is het allerbelangrijkst. Praat met iedereen die bij de situatie betrokken is.
- + Durf het aan jezelf toegeven als er iets niet liep zoals verwacht, maar zie het zeker niet als een persoonlijk falen. Er komt heel wat meer bij kijken dan enkel de inbreng die je zelf had.
- + Het is goed om stil te staan bij een tegenslag, maar kijk ook eens naar wat allemaal al goed gaat: wat kan jullie Chirogroep wél betekenen voor meer diverse kinderen en jongeren?
- + Pik eventueel op een later moment de draad weer op: misschien zijn er nu meer mogelijkheden dan voordien om datzelfde kind op te vangen?

DE CHIRO, EEN AFSPIEGELING VAN JE BUURT?

BREEK UIT JEZELF

Natuurlijk hoef je niet te wachten tot een nieuw kind bij jullie komt aankloppen. Trek er zelf opuit. Kam samen de buurt uit en ga op zoek naar potentiële leden die je tot nu toe niet bereikt. Enkele voorbeelden:

- + Om nieuwe leden te werven, gaan jullie langs op **scholen** om er te spelen tijdens de middagpauze. Als jullie de scholen over de leidingsploeg verdelen, merkt iemand op dat jullie één school uit het oog verloren zijn. Niet zo ver van het gemeenteschooltje bevindt zich een school speciaal voor kinderen met meer specifieke noden. Jullie besluiten om ook daar een kijkje te gaan nemen.
- + Toen jullie onlangs op het **dorpspleintje** een groot spel speelden, stonden Nisrine en haar mama langs de kant toe te kijken. Leidster Sam stapte op hen af en nodigde Nisrine uit om mee te spelen. Sam verzekerde de moeder dat ze Nisrine na de Chironamiddag thuis zou afzetten.
- + Jullie gingen langs bij het **opvangcentrum voor asielzoekers** drie straten verder. Daar konden jullie een hele zondag samen ravotten met de kinderen die daar verblijven. Dat was zo'n fijne ervaring dat jullie overwogen om een aantal vluchtelingenkinderen mee te nemen op kamp.
- + Elke maand hebben jullie een gesprek met iemand van **de moskee** om te bekijken hoe jullie de moslims uit de buurt kunnen bereiken.

Hoewel de keuze om naar de Chiro te komen bij het kind en de ouders ligt, zijn er een aantal dingen die jullie met de leiding kunnen doen om de drempel te verlagen. Er zijn heel wat redenen waardoor sommige kinderen en jongeren de stap naar de Chiro zelf nog niet zetten. Sta eens stil bij wat hen kan tegenhouden.

- + Denk je dat alle ouders in jullie buurt een heel Chirojaar kunnen betalen? Wat kunnen jullie als Chirogroep doen om ervoor te zorgen dat dat wel kan?
- + Kunnen jullie ervoor zorgen dat Youssef op kamp halal kan eten? Zou Karen weten dat ze niet per se in blote benen naar de Chiro hoeft te komen als ze dat niet graag doet?
- + Is er in jullie Chiroheem een lokaal dat je kunt bereiken zonder trappen te doen? Weet Victor ook dat hij perfect aan de activiteiten kan deelnemen, ook al is hij fysiek een beetje beperkt?
- + Kunnen jullie ervan uitgaan dat iedereen die jullie bezig ziet tijdens een Chironamiddag zich een juist beeld kan vormen van wat Chiro is? Of is daar soms meer uitleg voor nodig? Hoe kunnen jullie die geven?

Op basis van een gesprek met de hele leidingsploeg en de bovenstaande vragen krijg je

meteen een duidelijk beeld van hoe toegankelijk je Chirogroep momenteel wel of niet is. Durf ook buitenstaanders te bevragen. Zodra je je bewust bent van de mogelijke drempels kun je aan die uitdagingen beginnen werken. Je kunt samen met je leidingsploeg nadenken over mogelijke initiatieven die kinderen en jongeren helpen om de weg naar jullie Chirogroep te vinden.

Chiro Jerubo uit Terhagen neemt al enkele jaren leiding met een mentale beperking op in hun leidingsploeg. Zij zijn ervan overtuigd dat je mensen niet moet onderschatten en dat iemand veel méér is dan enkel zijn of haar beperking. Daarom kijken ze liever naar de mogelijkheden die iemand heeft in plaats van naar wat moeilijker zou kunnen lopen. Op die manier wordt iedereen een volwaardig deel van hun Chirowerking en valt niemand uit de boot.

Tips van Chiro Jerubo:

- + Onderschat mensen niet, kijk vooral naar hun mogelijkheden en laat je positief verrassen.
- + Zorg voor een vertrouwenspersoon (meter/peter) voor de persoon met bijzondere noden: iemand die dichtbij staat en kan opvangen waar nodig.
- + Bekijk ieder jaar opnieuw of het voor je huidige ploeg haalbaar is om op dezelfde manier verder te gaan. Ga in overleg en zoek naar oplossingen. Wees creatief!

Zie diversiteit als je sterkte: zet je deuren open en verwelkom elke jongere die naar de Chiro wil komen. Je leert heel wat bij en je hele Chirogroep – zowel leiding als leden – wordt er sterker van.

SAMEN MET PARTNERS

Je wilt je Chirogroep meer divers en toegankelijk maken maar je weet niet waar te beginnen? Misschien is het dan wel een goed idee om samen te werken met partnerorganisaties die deze 'nieuwe' kinderen en jongeren wel al bereiken. Door samen activiteiten te organiseren, bereik je andere kinderen en jongeren dan degene die je nu al in je groep hebt.

Voorbeelden van gezamenlijke activiteiten:

- + Er zijn heel wat samenwerkingen geweest tussen Chirogroepen en speelpleinwerkingen. Op het gemeentelijke speelplein vind je dikwijls kinderen en jongeren die je anders moeilijker bereikt. Vaak bestaat zo'n samenwerking uit één spelnamiddag met activiteiten die typisch zijn voor de Chiro.
- + Je kunt ook met jeugdorganisaties samenwerken die zich richten op kinderen en jongeren uit specifieke doelgroepen. Bekijk vooral welke organisaties zich in de buurt

van jouw Chirogroep bevinden. Enkele voorbeelden van wat jullie kunnen doen:

- Een kooknamiddag bij een allochtone meisjesbeweging met een lekker Turks eten-tje als afsluiter (en wellicht een Chiroliedje als tafelmoment).
  - Een namiddagje voetballen met je Chirogroep en een allochtone jeugdwerking.
  - Een daguitstap naar zee (met leuke tochttechnieken en enkele gekke spelen) met een organisatie voor kinderen en jongeren met een functiebeperking.
  - Samen met een organisatie voor kinderen uit kwetsbare situaties een initiatiedag touwenparcours volgen, georganiseerd door de Dienst Avontuurlijke Activiteiten van de Chiro.
- ✦ Sommige Chirogroepen gaan twee keer per jaar op bezoek bij een opvangcentrum voor vluchtelingen om per afdeling spelletjes te spelen met de kinderen daar. Er zijn zelfs Chirogroepen die een aantal kinderen mee op bivak namen.
  - ✦ Door je bivak open te stellen, kun je kinderen op de vlucht en jongeren op een laagdrempelige manier laten kennismaken met de Chiro. Meer info hierover vind je op de Chirowebsite onder de rubriek *Iedereen Mee op Kamp*. Check chiro.be/diversiteit

Tips voor een gezamenlijke activiteit met een andere organisatie:

- ✦ *Bezint eer ge begint*. Eerst moeten jullie goed weten wat jullie willen en waarom jullie bepaalde keuzes maken. Iedereen van de leiding moet goed mee zijn in de argumenten en achter jullie keuzes staan.
- ✦ Ga er niet van uit dat iedereen het concept Chiro kent. Investeer dus de nodige tijd in jullie werking bekendmaken. Het omgekeerde geldt ook: jullie kennen de andere organisatie ook niet door en door. Kom twee à drie keer samen om het ijs al wat te breken. Dat maakt de kans op slagen van een gezamenlijke activiteit groter.
- ✦ Zorg voor een contactpersoon binnen je leidingsploeg. Vraag bij de andere organisatie ook naar één contactpersoon. Dat vergemakkelijkt de communicatie.
- ✦ Je kunt de jongeren samen laten beslissen wat ze willen doen. Als begeleiding moet je dat wel wat in goede banen leiden. Leg de keuzes open en gooi vragen in de groep. Actief of rustig? Een hele dag of een korte activiteit? Bij de organisatie, bij de Chiro of elders? Betrek hen ook in de voorbereiding.
- ✦ Wanneer jullie overleggen over de inhoud van een activiteit, zoek dan naar gedeelde interesses en vertrouwde zaken, zoals sport, muziek of koken. Speel in op elkaars capaciteiten door elkaar 'les' te geven in Arabische dans, typisch Vlaams koken, enzovoort.
- ✦ Maak afspraken in verband met leefregels en hoe je reageert als ze overtreden worden. Jongeren die in een jeugdinstituting verblijven, kunnen het bijvoorbeeld gek vinden dat je enkel mag roken tijdens het vieruurtje. Sommige moslimkinderen reageren bijvoorbeeld anders op spelen met lichamelijk contact. Kijk naar wat haalbaar is en wat de gewoonten zijn in beide werkingen.

Evalueer de activiteit en de samenwerking. Dat doe je best eerst elk binnen je eigen werking, daarna samen met de organisatie.

HULP NODIG?

CHIROJEUGD VLAANDEREN

All Aboard, het spel

Om het gesprek over diversiteit op gang te trekken in je leidingsploeg kun je de voorbeeldvragen in deze brochure gebruiken. Doen jullie liever een spel om het thema bespreekbaar te maken? Dat kan! All Aboard is een kaartspel om met je leidingsploeg te spelen. Je kunt het bestellen op de Chirowebsite: chiro.be/diversiteit.

Solidariteitsfonds

Doe je al heel wat inspanningen om kinderen die het financieel moeilijk hebben op te nemen in je groep? Kan je eigen groepskas dat niet alleen dragen? Dan kun je een beroep doen op het Solidariteitsfonds voor financiële steun. Een aanvraagformulier vind je op chiro.be/solidariteitsfonds. Ook als jouw Chirogroep aan dat fonds wil **bijdragen**, kun je op die pagina terecht voor meer informatie.

Brochures en publicaties

Diversiteitsfiches: informatie, concrete tips en spelideeën voor kinderen met speciale noden. Je kunt de fiches apart bestellen op de Chirowebsite en in de achterflap van deze brochure steken.

Speel met spel, da's Chirotaal: een brochure over omgaan met taalverschillen in de Chiro.

Anderstalige oudersbrochures (beschikbaar in het Frans, Engels, Arabisch en Turks): handig om mee te nemen wanneer jullie op ouderbezoek gaan bij een ouder die niet zo goed Nederlands spreekt.

Ouderbezoeken: tips voor hoe je een bezoek aan ouders vlekkeloos kunt doen verlopen.

chiro.be/diversiteit

Hier vind je de meest recente informatie over diversiteit en toegankelijkheid in de Chiro. Onder andere brochures, infoches en spelen.

Dubbelpunt

Een maandelijks tijdschrift voor leiding waarin je geregeld goede voorbeelden over omgaan met diversiteit vindt. Geen nood als je een nummer gemist hebt, alle edities zijn online te bekijken op chiro.be/dubbelpunt.

Breng je buurt in kaart

Via een speelse methodiek teken je je volledige netwerk uit en zoek je naar kansen om je Chirogroep sterker te maken in de buurt. Het resultaat wordt een of meerdere concrete en haalbare acties die jullie meteen kunnen uitvoeren. Meer informatie vind je op chiro.be/actie/jaartheme/buurt-kaart.

Nog vragen?

Neem contact op met het gewest of verbond. Of stel je vraag via het e-loket *Diversiteit en toegankelijkheid* via chiro.be/eloket. Je komt terecht bij de diversiteitsmedewerker of de vrijwilligers van de **commissie Diversiteit**. Die commissie is een ploeg van vrijwillige (oud-)Chiroleiding die geïnteresseerd is in het thema diversiteit en die werkt aan een diverse en toegankelijke Chirobeweging. Ook geïnteresseerd? Kom erbij! Stuur een mailtje naar diversiteit@chiro.be.

WAAR VIND JE CENTEN?

Werken aan diversiteit hoeft geen geld te kosten, maar toch komen er soms kosten bij kijken. Bijvoorbeeld als je kampmateriaal wilt aankopen voor kinderen die het financieel niet zo breed hebben. Gelukkig zijn er heel wat initiatieven die graag bijspringen om de kosten wat te drukken.

- + Het Solidariteitsfonds van de Chiro: chiro.be/solidariteitsfonds.
- + Via de mutualiteit kunnen je leden (een deel van) de kostprijs van hun lidmaatschap terugbetaald krijgen. Leden die aangesloten zijn bij een OCMW of Welzijnsschakel kunnen onder bepaalde voorwaarden een beroep doen op een fonds dat bijdraagt bij deelname aan vrijetijdsactiviteiten, zoals het lidmaatschap van de Chirowerking of het bivak.
- + Er zijn heel wat subsidiekanalen om aan diversiteit te werken, zowel op gemeentelijk als op regionaal of zelfs nationaal niveau. Wil je weten hoe het zit voor jouw gemeente? Dan spreek je best je jeugdconsulent of je jeugddienst aan. De jeugddienst zal je waarschijnlijk ook kunnen helpen met andere subsidiekanalen.

IN JE BUURT

Vaak hoef je het niet ver te gaan zoeken. De belangrijkste partners om aan diversiteit te werken, vind je ongetwijfeld dicht bij huis.

In vele gemeenten is er **jeugdwerk voor maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren**. Dat vind je via de website van Uit De Marge vzw: uitdemarge.be. Bij OCMW's is er meestal iemand verantwoordelijk voor de opvang van nieuwkomers. Die kan je met hen in contact brengen. Of misschien is er wel een opvangcentrum van het Rode Kruis of een Lokaal Opvanginitiatief voor asielzoekers in de buurt?

Is er een **moskee** in je gemeente? Stap ernaartoe om kennis te maken en organiseer eventueel samen een activiteit. Voor kinderen met een **handicap** bestaan er veel aparte werkingen. Mogelijkheden genoeg dus om in contact te komen met andere organisaties of om mensen te ontmoeten die je anders minder makkelijk bereikt met je werking.

De **jeugdraad** bekommert zich om wat het gemeentebestuur allemaal beslist voor kinderen en jongeren. Wordt jouw Chirogroep hier al in vertegenwoordigd? Je kunt hier terecht voor advies, financiële en materiële ondersteuning vanuit je gemeente. Je leert er de andere jeugdverenigingen uit je gemeente kennen. Misschien kunnen jullie de handen in elkaar slaan? Ook de jeugddienst kan je goed op weg helpen. Ze kunnen je vertellen welk aanbod er in je gemeente bestaat. Zo hoef je de zoektocht niet alleen aan te gaan.

Je kunt gaan aankloppen bij de **school** van je leden. Leerkrachten kennen hun leerlingen vaak beter dan jij en staan in nauw contact met hun ouders. Denk hierbij dus niet alleen aan de school waar de meeste van je leden al naartoe gaan, maar kijk wat ruimer. Leerkrachten kunnen je in contact brengen met kinderen en ouders die je met je gewone wervingsacties niet zo vlot bereikt. Spreek hen aan en vraag of ze voor die kinderen een extra inspanning willen doen. Een leerkracht kan bijvoorbeeld meegaan tijdens het eerste huisbezoek. Als ouders zien dat de leerkracht jou vertrouwt, zullen ze dat zelf ook vlugger doen. Zodra de eerste stap gezet is, ben je al een heel eind op weg.

LINKS NAAR EXTERN AANBOD

Jong & Van Zin versterkt jongeren door hun expertise in relationele en seksuele vorming, pesten en identiteit en zingeving.

jongenvanzin.be

Wel Jong Niet Hetero is een organisatie voor en door holebi-jongeren in Vlaanderen en Brussel.

weljongniethetero.be

Çavaria heeft veel expertise over seksuele oriëntatie, genderexpressie en -identiteit, en transgenderthema's.

cavaria.be

Jeugdwerk voor Allen verzamelde op hun website heel veel concrete tips over omgaan met verschillende doelgroepen.

jeugdwerkvoorallen.be

Uit De Marge ondersteunt werkingen die zich richten op kinderen met een specifieke achtergrond.

uitdemarge.be

Tumult heeft heel wat expertise op het vlak van omgaan met kinderen en jongeren op de vlucht.

tumult.be

JES zet zich in voor kinderen en jongeren uit Antwerpen, Brussel en Gent.

jes.be

Arktos organiseert vrijetijdsactiviteiten voor kinderen in een maatschappelijk kwetsbare positie.

arktos.be

Lejo voorziet een wekelijkse werking voor kinderen en jongeren uit de bijzondere jeugdbijstand en het deeltijds onderwijs.

lejo.be

GroepINTRO heeft heel wat informatie over maatschappelijk kwetsbare jeugd.

groepintro.be

Op de website van **Welzijnszorg** vind je alle welzijnsschakels in jouw buurt. Welzijnsschakels zetten zich in voor mensen die het financieel moeilijk hebben.

welzijnszorg.be

Platform Allochtone Jeugdwerkingen (PAJ) is een koepel van allochtone jeugdorganisaties. Het ondersteunt jeugdverenigingen met leden van verschillende etnische achtergronden.

paj.be

Centrum ZitStil is een kennis- en expertisecentrum over ADHD.

zitstil.be

Op de website van **Participate Autisme** vind je via filmpjes en voorbeelden praktische informatie en tips over omgaan met jongeren met autisme.

participate-autisme.be

Autisme Vlaanderen brengt mensen met ASS, hun ouders en hun netwerk samen.

www.autismevlaanderen.be

#WIJZIJNCHIRO

Colofon

Redactie: commissie Diversiteit
Eindredactie: Silke Borremans
Medewerking: Tine Caluwé, Melanie
Beirnaert, Jentel Vanhoutte, Bie
Terweduwe, Inneke Van den Ende, Daan
Aerts, Sofie Van Keymeulen, Merijn Van
de Geuchte, Claire Gastmans, Maaïke
Monsecour, Michael Tubex, Anne-Marie
De Roeck
Taalcorrectie: Bart Boone
Vormgeving: Jan Van Bostraeten
Wettelijk depot: D/2017/2909/7

Vlaanderen
verbeelding werkt

Contact

Chirojeugd Vlaanderen
Kipdorp 30
2000 Antwerpen
03-231 07 95

Meer info? Check chiro.be.